

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาคัญภาพ และการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเรื่อง หลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอน นักศึกษาและผู้จบการศึกษา บุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์การศึกษา การเงิน เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เข้าร่วมรับภาระในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะได้ดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการและประสพผลสำเร็จ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตัวนักศึกษา ผู้ปกครอง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน บุคลากร และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และย่อมจะก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ทำการศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

คือสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 25 สถาบัน
ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
3. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
4. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
5. สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก)
6. มหาวิทยาลัยสยาม

7. มหาวิทยาลัยพายัพ
8. วิทยาลัยอัลลัมชัยบริหารธุรกิจ
9. วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
10. วิทยาลัยแสงธรรม
11. วิทยาลัยศรีอีสาน
12. วิทยาลัยหัวเฉียว
13. วิทยาลัยคริสเตียน
14. วิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
15. วิทยาลัยศรีโสภณ
16. วิทยาลัยสยามบัณฑิต
17. วิทยาลัยรังสิต
18. วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์
19. วิทยาลัยภาคกลาง
20. วิทยาลัยบัณฑิตพิเศษโลก
21. วิทยาลัยมิชชั่น
22. วิทยาลัยเกษมบัณฑิต
23. วิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร
24. วิทยาลัยโยนก
25. วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสำรวจข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ คือ ด้านหลักสูตรสาขาวิชา ด้านนักศึกษา และผู้จบการศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านอุปกรณ์การศึกษา และด้านการเงิน โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งด้วยตนเอง ยกเว้นวิทยาลัยศรีโสภณ ซึ่งได้ฝากแบบสำรวจไปดำเนินการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

3.1 ข้อมูลด้านหลักสูตรและสาขาวิชา วิเคราะห์โดยวิธีแจกแจงรายละเอียดสาขาวิชา และแจกแจงจำนวนสาขาวิชาพร้อมทั้งแจกแจงจำนวนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอน

3.2 ข้อมูลด้านนักศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และวิเคราะห์โดยการคิดเป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าต่อจำนวนผู้สมัครสอบ จำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคัน ต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมด จำนวนผู้จบการศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมด และวิเคราะห์ประมาณการจำนวนนักศึกษาในช่วง พ.ศ. 2532-2546 ในกรณีที่มีข้อมูลมีจำนวนตั้งแต่ 4 ปีการศึกษาขึ้นไป จะใช้โปรแกรมวิเคราะห์อนุกรมเวลาของ Box and Jenkins โดยวิธี ARIMA (p, q) (Auto Regressive Integrated Moving Average of orders p and q) ซึ่งใช้ในการปฏิบัติงานวิเคราะห์ข้อมูลของนักโปรแกรมคอมพิวเตอร์ท่านหนึ่ง ส่วนข้อมูลที่มีจำนวนน้อยกว่า 4 ปีการศึกษา จะใช้ประมาณการแนวโน้มเส้นตรง ด้วยวิธียกกำลังสองน้อยที่สุด (Least squares methods)

3.3 ข้อมูลด้านอาจารย์ วิเคราะห์โดยการคิดเป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า ต่อจำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี อัตราส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำทั้งสถาบัน ต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมดของสถาบัน อัตราส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำในแต่ละคณะต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในแต่ละคณะ อัตราส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษของสถาบัน ต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมดของสถาบัน ส่วนจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ของอาจารย์ประจำ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย

3.4 ข้อมูลด้านบุคลากร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยของสัดส่วนบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านวิชาการ ต่อบุคลากรที่ไม่ได้ทำหน้าที่ด้านวิชาการ

3.5 ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ วิเคราะห์โดยการคิดเป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนพื้นที่ของห้องต่าง ๆ ต่อจำนวนผู้ใช้ 1 คน และอัตราร้อยละการใช้ห้องประเภทต่าง ๆ จำนวนที่นั่งอ่านหนังสือวิเคราะห์โดยคิดเป็นร้อยละของจำนวนนักศึกษา จำนวนหนังสือวิเคราะห์โดยคิดเป็นอัตราส่วนจำนวนหนังสือต่อนักศึกษา 1 คน

3.6 ข้อมูลด้านอุปกรณ์การศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยจำนวน
อุปกรณ์การศึกษาต่อสถาบัน

3.7 ข้อมูลด้านอุปกรณ์การศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยจำนวน
อุปกรณ์การศึกษาต่อสถาบัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ได้ทำการศึกษาศักยภาพและการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ใน 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอน ด้านนักศึกษาและผู้จบการศึกษา ด้านบุคลากร
ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา ด้านการเงิน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและสาขาวิชา

สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีกระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ
โดยที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถาบัน-
อุดมศึกษาเอกชนตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนใหญ่

ตั้งแต่เริ่มมีพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พุทธศักราช 2512 จนถึงปี พ.ศ.
2531 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดดำเนินการเรียนการสอน 25 สถาบัน อยู่ในปริมณฑล
กรุงเทพฯ 15 สถาบัน ต่างจังหวัด 10 สถาบัน ในปีการศึกษา 2531 สถาบันอุดมศึกษา
เอกชนเปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรี 78 สาขาวิชา โดยมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนเปิดดำเนินการสอนมากที่สุดในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาตามลำดับ คือ
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชา
แพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ สำหรับระดับปริญญาโท เปิด
ดำเนินการสอน 14 สาขาวิชา โดยมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เปิดสอนมากที่สุดใน
กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาคือ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และ
เทววิทยา กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์

2. ด้านนักศึกษา

2.1 สถาบันอุดมศึกษาระบบปิดของรัฐ สามารถรับนักศึกษาเข้าศึกษาได้ คิดเป็นร้อยละที่ลดลงเรื่อย ๆ จากร้อยละ 31.46 ในปีการศึกษา 2512 จนถึงร้อยละ 17.61 ในปีการศึกษา 2531 ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนรับนักศึกษาเข้าศึกษาคิดเป็นร้อยละที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากร้อยละ 6.77 ในปีการศึกษา 2513 จนถึงร้อยละ 22.32 ในปีการศึกษา 2531 โดยมีข้อสังเกตว่า ผู้สมัครสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบปิดของรัฐ ซึ่งเป็นตัวชี้ถึงความต้องการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราที่มากกว่าการเพิ่มจำนวนรับเข้าของสถาบันอุดมศึกษาระบบปิดของรัฐ ซึ่งจำนวนรับเข้านี้ต่ำกว่าจำนวนจริง เนื่องจากไม่ได้รวมจำนวนโควตาไว้ด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังมีโอกาสขยายจำนวนรับนักศึกษาได้อีกมาก

2.2 อัตราส่วนจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาต่อจำนวนผู้สมัครสอบ โดยเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปริมณฑลกรุงเทพฯ อยู่ในอัตราส่วน 1: 5.1 สถาบันฯ ในต่างจังหวัด มีอัตราส่วน 1: 1.5 โดยมีอัตราส่วนจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาต่อจำนวนผู้สมัครสอบสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (1: 22.22) รองลงมาตามลำดับ คือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (1: 10.99) กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ (1: 5.18) กลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ (1: 2.48) กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (1: 1.82) กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ (1: 1.25) และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา (1: 0.97)

2.3 จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษา จำนวนนักศึกษาที่ออกก่อนจบการศึกษา และจำนวนผู้จบการศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละจากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมด โดยเทียบเฉพาะกลุ่มสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนมากกว่า 4 ปีการศึกษา พบว่า จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาคิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ส่วนกลุ่มสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนต่ำกว่า 4 ปีการศึกษา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวนนักศึกษาเข้าคิดเป็นร้อยละ 55.76 ถึง 122.00 กลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ มีจำนวนนักศึกษาเข้าคิดเป็นร้อยละ 70.87 ถึง 138.18 และคิดเป็นร้อยละต่ำสุดในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จำนวนนักศึกษาที่ออกก่อนจบการศึกษาคิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและคิดเป็นร้อยละต่ำสุดในกลุ่ม

สาขาวิชาแพทยศาสตร์ และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ จำนวนผู้จบการศึกษาคิดเป็นร้อยละ สูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ รองลงมาคือกลุ่มสาขา วิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา และคิดเป็น ร้อยละต่ำสุดในกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ส่วนกลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ และ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ยังไม่มีผู้จบการศึกษาเลย

2.4 จากการประมาณค่าแนวโน้มจำนวนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน 15 ปีข้างหน้า จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนทั้งหมด จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ 144.09 ในปีการศึกษา 2546 โดยจะ มีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษา เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 655.85) รองลงมาตามลำดับ คือ กลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ (ร้อยละ 502.92) กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (ร้อยละ 292.87) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา (ร้อยละ 282.33) กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ร้อยละ 216.83) กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ (ร้อยละ 118.66) กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 97.08) กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ (ร้อยละ 44.31) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในปริมณฑลกรุงเทพฯ จะมีจำนวนนักศึกษาที่ เข้าศึกษาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 652.70) รองลงมาตามลำดับคือ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา (ร้อยละ 537.22) กลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ (ร้อยละ 502.92) กลุ่มสาขาวิชาแพทย- ศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (ร้อยละ 328.81) กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ร้อยละ 285.79) กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 100.44) กลุ่มสาขาวิชานิติ- ศาสตร์ (ร้อยละ 55.12) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด จะมีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์- ธรรมชาติ (ร้อยละ 307.63) รองลงมาตามลำดับ คือ กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ (ร้อยละ 118.66) กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (ร้อยละ 3.70) และ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา จะลดลงคิดเป็นร้อยละ 18.33 ส่วน จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาระดับปริญญาโทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 506.96) รองลงมา คือ กลุ่มสาขา

วิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา (ร้อยละ 307.00)

3. ด้านบุคลากร

3.1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมด มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาทั้งหมดของสถาบันตั้งแต่ปีการศึกษา 2513-2531 อยู่ระหว่าง 1:14 - 1:40 หากพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งกำหนดไว้ว่า อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่ต่ำกว่า 1: 20 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในปริมณฑลกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาค่าต่ำกว่าเกณฑ์ มีเพียง 6 แห่งจาก 15 แห่ง ที่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ ทุกปีการศึกษา ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ ทุกปีการศึกษา และในปีการศึกษา 2531 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ เป็นส่วนใหญ่ คือ 17 แห่งจาก 25 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในปริมณฑลกรุงเทพฯ 8 แห่ง ต่างจังหวัด 9 แห่ง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาค่าต่ำกว่าเกณฑ์ มีอยู่ 8 แห่ง เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งในปริมณฑลกรุงเทพฯ 7 แห่ง ต่างจังหวัด 1 แห่ง

3.2 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมดมีอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาทั้งหมดของสถาบันตั้งแต่ปีการศึกษา 2513-2531 อยู่ระหว่าง 1: 7-1: 16 หากพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดไว้ว่า อัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ไม่ต่ำกว่า 1:10 พบว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในปริมณฑลกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาค่าต่ำกว่าเกณฑ์ มีเพียง 6 แห่ง จาก 15 แห่ง ที่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ ทุกปีการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษา เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ ทุกปีการศึกษา และในปีการศึกษา 2531 - สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ เป็นส่วนใหญ่ คือ 15 แห่ง จาก 25 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันอุดม-

ศึกษาเอกชนที่ตั้งในปริมณฑลกรุงเทพฯ 8 แห่ง ต่างจังหวัด 7 แห่ง ส่วนสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนที่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ฯ มีอยู่ 10
แห่ง เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งในปริมณฑลกรุงเทพฯ 7 แห่ง ต่างจังหวัด 3 แห่ง

3.3 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมด มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2531 เป็นดังนี้คือ กลุ่มสาขา
วิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาอยู่ระหว่าง
1: 7-1: 9 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 9 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วน
อาจารย์ประจำต่อนักศึกษา เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย กลุ่ม
สาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาอยู่ระหว่าง 1: 8-
1: 10 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 2 แห่ง มีอัตราส่วนอาจารย์
ประจำต่อนักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ฯ ทั้ง 2 แห่ง ในปีการศึกษา 2531 (ปีการศึกษา 2530
ซึ่งเปิดสอนเป็นปีแรกมีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ทั้ง 2
แห่ง) กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาอยู่ระหว่าง 1: 40-
1: 46 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 8 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วน
อาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ฯ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีอัตราส่วน
อาจารย์ประจำต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1: 35-1: 39 ซึ่งอัตราส่วนโดยเฉลี่ยนี้
ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 19 แห่ง เฉพาะใน 19
แห่งนี้ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ฯ กลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีอัตราส่วนประจำต่อนักศึกษาอยู่ระหว่าง 1: 8-1: 12 มีสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 5 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อ
นักศึกษเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ฯ กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาอยู่ระหว่าง 1: 5-1: 8 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
เปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 7 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือ
สูงกว่าเกณฑ์ฯ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาอยู่
ระหว่าง 1: 2-1: 13 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 6 แห่ง ส่วนใหญ่
มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ฯ กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์
มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาอยู่ระหว่าง 1: 6-1: 26 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

เปิดกลุ่มสาขาวิชา 2 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์

3.4 อัตราส่วนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าต่ออาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิสองปริญญาตรีโดยเฉลี่ยและภาระงานสอนของอาจารย์ประจำโดยเฉลี่ยของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1: 0-1: 5 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชา 9 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย และมีภาระงานสอนของอาจารย์ประจำสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดกลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิศวกรรมมีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1: 0 -1.2 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 4.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชา 2 แห่ง ซึ่งมีทั้ง 2 แห่งมีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ ต่ำกว่าเกณฑ์ และมีภาระงานสอนของอาจารย์ประจำสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1.0: 0.6 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชา 8 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ ต่ำกว่าเกณฑ์ และมีภาระงานสอนสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1.0: 1.1 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชา 19 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ และมีภาระงานสอนสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1.0: 1.2 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชา 5 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ และมีภาระงานสอนสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1.0: 0.7 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 11 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชา 7 แห่ง ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ และมีภาระงานสอนสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีอัตราส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ

โดยเฉลี่ย 1.0: 0.8 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 6 แห่ง สถาบันฯ ที่มีคณาจารย์ประจำเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ มีจำนวนเท่ากับสถาบันฯ ที่มีคณาจารย์ประจำ ต่ำกว่าเกณฑ์ และส่วนใหญ่มีภาระงานสอนของอาจารย์ประจำสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มีอัตราส่วนคณาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 1.0: 0.3 และมีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชานี้ 2 แห่ง ทั้ง 2 แห่ง มีอัตราส่วนคณาจารย์ประจำ ต่ำกว่าเกณฑ์ และมีภาระงานสอนของอาจารย์ประจำ สูงกว่าเกณฑ์

3.5 อัตราส่วนจำนวนบุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ด้านวิชาการ ต่อจำนวนบุคลากรที่ไม่ได้มีตำแหน่งหน้าที่ด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ตั้งในปริมณฑล กรุงเทพฯ เป็น 1: 3.3 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดเป็น 1: 4.4 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมดเป็น 1: 3.5 โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งมีจำนวนบุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ด้านวิชาการ คิดเป็นอัตราส่วนที่น้อยกว่าบุคลากรที่ไม่ได้มีตำแหน่งหน้าที่ด้านวิชาการ

4. ด้านอุปกรณ์การศึกษาและอาคารสถานที่

4.1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอุปกรณ์การศึกษาประเภทต่าง ๆ โดยเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2531 คือ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ 7 เครื่อง เครื่องฉายสไลด์ 3 เครื่อง เครื่องรับโทรทัศน์ 5 เครื่อง เครื่อง V.D.O. 3 เครื่อง เครื่องขยายเสียง 16 เครื่อง ซึ่งอุปกรณ์ที่กล่าวมาแล้ว เป็นโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้อยู่ทั่วไปสำหรับการเรียนการสอนในแต่ละสถาบันฯ นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์การศึกษาที่ใช้เฉพาะสำหรับการเรียนการสอนในแต่ละด้าน ซึ่งจะมีอยู่ในสถาบันฯ ที่ดำเนินการสอนในสาขาวิชานั้น ๆ ได้แก่ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางธุรกิจ คือ Microcomputer 37 เครื่อง เครื่องคำนวณ 17 เครื่อง พิมพ์ดีด 54 เครื่อง จำนวนชุดอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา 95 ชุด จำนวนชุดอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 45 ชุด จำนวนชุดอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางพยาบาล 43 ชุด จำนวนชุดอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิศวกรรม 39 ชุด จำนวนชุดอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติ

การทางศิลปกรรม 63 ชุด จำนวนชุดอุปกรณ์ในการปฏิบัติการทางการเกษตร 40 ชุด โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่จะมีอุปกรณ์ทางการศึกษาประเภทต่าง ๆ ในจำนวนที่ไม่มากนัก และสถาบันฯ ในปริมณฑลกรุงเทพฯ มักมีอุปกรณ์การศึกษาจำนวนมากกว่าสถาบันฯ ในต่างจังหวัด

4.2 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมดมีจำนวนหนังสือโดยเฉลี่ย 10 เล่มต่อนักศึกษา 1 คน และมีจำนวนที่นั่งอ่านหนังสือคิดเป็นร้อยละ 14.15 โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีจำนวนหนังสือต่อนักศึกษา 1 คน ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย และส่วนใหญ่มีจำนวนที่นั่งอ่านหนังสือเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย

4.3 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมด มีจำนวนพื้นที่เฉลี่ยต่อผู้ใช้ห้อง 1 คน ดังนี้ ห้องบรรยาย 1.11 ม² ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1.66 ม² ห้องปฏิบัติการทางธุรกิจ 1.86 ม² ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 6.78 ม² ห้องปฏิบัติการทางพยาบาล 3.59 ม² ห้องปฏิบัติการทางวิศวกรรม 3.17 ม² ห้องปฏิบัติการทางศิลปกรรม 22.60 ม² ห้องสมุด 2.46 ม² ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน ของห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยในห้องประเภทดังนี้ คือ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางธุรกิจ ห้องปฏิบัติการทางพยาบาล ห้องปฏิบัติการทางวิศวกรรม ส่วนห้องปฏิบัติการทางศิลปกรรม ซึ่งมีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 2 แห่ง มีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ฯ 1 แห่ง ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ 1 แห่ง

4.4 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอัตราร้อยละการใช้ห้องประเภทต่าง ๆ ตามจำนวนห้อง ตามจำนวนเวลา และตามจำนวนความจุของห้อง อยู่ระหว่างร้อยละ 24 ถึงร้อยละ 100 โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีอัตราร้อยละการใช้ห้องประเภทต่าง ๆ ตามจำนวนห้อง ตามจำนวนเวลา และตามจำนวนความจุของห้อง เท่ากับหรือต่ำกว่าเกณฑ์การใช้ประโยชน์ห้องที่เหมาะสม ยกเว้นห้องปฏิบัติการทางพยาบาลและห้องประชุม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีอัตราส่วนร้อยละการใช้ห้องตามจำนวนเวลา สูงกว่าเกณฑ์การใช้ประโยชน์ห้องที่เหมาะสม

4.5 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ของสถาบันฯ เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัย และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 กำหนดไว้ มีเพียง 3 แห่ง เท่านั้นที่มีขนาดพื้นที่ของสถาบันฯ ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งทั้ง 3 แห่งอยู่ในปริมณฑลกรุงเทพฯ ทั้งสิ้น

5. ด้านการเงิน

5.1 จากการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่าในทุกสาขาวิชาที่เปรียบเทียบกันได้ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีค่าใช้จ่ายรวมสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

5.2 จากการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่ำกว่าของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในทุกสาขาวิชาที่เปรียบเทียบกันได้

5.3 สถานะทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดดำเนินการมานานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ดำเนินการมา 1-10 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย

อภิปรายผล

1. ในปีการศึกษา 2531 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอน 25 แห่ง ในขณะที่จำนวนผู้ต้องการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษามีเพิ่มขึ้นทุกปี และมหาวิทยาลัยระบบปิดของรัฐยังไม่สามารถรับภาระจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างเต็มที่ แม้ว่าจะมีมหาวิทยาลัยระบบเปิดของรัฐอีก 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชก็ตาม แต่ความต้องการเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาในระบบปิดยังมีมากขึ้นเพราะเมื่อเปรียบเทียบแล้วโอกาสจะมีมากกว่า (ธรรมนูญสภาภรตน์ 2519 : 19) ดังนั้นหากพิจารณาตามสถิติแล้ว สถาบันอุดมศึกษาเอกชนน่าจะเปิดขึ้นได้อีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภูมิภาค เพราะในภูมิภาคมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตั้งอยู่เพียง 10 แห่งเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษา

กระจายตัวอยู่ทั่วไปถึง 521 แห่ง อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 113 แห่ง ภาคหนนคร
 ยกเว้นกรุงเทพฯ 28 แห่ง ภาคกลาง 30 แห่ง ภาคตะวันออก 36 แห่ง ภาคตะวันตก 26
 แห่ง ภาคเหนือ 87 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 110 แห่ง และภาคใต้ 91 แห่ง ซึ่ง
 สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้มีผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในวัยเดียวกัน คือ อายุระหว่าง 18-22 ปี
 นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งเก็บค่าเล่าเรียน
 ต่ำ มีความมั่นคงสูง และมีศักยภาพในการขยายตัวได้มากหากต้องการ เนื่องจากรัฐเป็นผู้
 สนับสนุนอยู่ ประกอบกับค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนที่ยังนิยมเรียนในสถาบันอุดมศึกษา
 ของรัฐมากกว่า นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่เพิ่งเปิดดำเนินการ
 มาไม่นาน จึงยังไม่สามารถสร้างชื่อเสียง ความนิยม และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน
 ได้มากเท่าใดนัก สถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีสถานที่ตั้งในต่างจังหวัดจึงมีระบบการแข่งขัน
 ที่รุนแรงมาก และการดำเนินงานมักไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะแข่งขันที่รุนแรงมาก
 และการดำเนินงานมักไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักศึกษาที่เข้า
 ศึกษาของสถาบันฯ เหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ มีนักศึกษาเข้าเรียนน้อย
 กว่าเป้าหมาย ทำให้เกิดผลเสียต่อการดำเนินงาน บางแห่งรุนแรงมากถึงขั้นต้องเลิกกิจการ
 ไปก็มี ตัวอย่างเช่นวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในภาคเหนือ ที่ภายในเขตจังหวัดนั้นมีสถาบัน
 อุดมศึกษาของรัฐตั้งอยู่หลายแห่ง ทั้งระดับมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครู ซึ่งเปิดสอนสาขา
 วิชาการอื่น นอกจากสาขาวิชาชีพครู (กรมการฝึกหัดครู 2529: 27) ทำให้เกิดผลกระทบ
 ต่อวิทยาลัยเอกชนแห่งนี้ จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่ง
 จำนวนนักศึกษาเป็นตัวชี้ที่สำคัญที่สุด สำหรับสถานะและความมั่นคงของสถาบันอุดมศึกษา
 เอกชน เนื่องจากรายได้ของสถาบันฯ ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดได้มาจากค่าน่วยยกัด
 ของนักศึกษา ดังนั้นการที่สถาบันฯ มีนักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายจึงทำให้เกิดปัญหา
 สถาบันฯ จนถึงขั้นไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่าง
 จังหวัดอีกหลายแห่ง ก็กำลังประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้มองเห็นภาวะการแข่งขัน
 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดที่ค่อนข้างรุนแรง แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนใน
 กรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีเกือบทุกแห่ง มีจำนวนนักศึกษาที่
 เข้าศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่ค่อยมีปัญหาและค่อนข้าง
 มั่นคง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนน่าจะมีโอกาสขยายตัวได้มากในเขตเมืองหลวงหรือ

เมืองใหญ่ เขตอุตสาหกรรม เขตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และเขตที่การแข่งขันในระบบ
อุดมศึกษายังไม่สูงนัก

2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่เปิดดำเนินการเรียนการสอนในกลุ่มสาขา
วิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับราย
งานสภาพการจัดและการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ (2531: ส-4) อาจเนื่องมาจากสาขาวิชาสังคมศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ทางด้านบริหารธุรกิจเป็นสาขาวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จัดการเรียนการสอนมาเป็น
ระยะเวลานาน ตั้งแต่เริ่มมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นในประเทศไทย ทำให้สถาบันอุดม-
ศึกษาเอกชนมีความชำนาญ และความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านนี้ ประกอบกับชื่อเสียง
ของการจัดการศึกษาด้านนี้เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ซึ่งก็สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา
แห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนให้เอกชนเข้ามาช่วยรับภาระการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา และพร้อมจะให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ขยายการจัดการศึกษาในสาขา
วิชาและระดับการศึกษาที่สถาบันนั้น ๆ มีความพร้อมและความถนัดได้เต็มที่ นอกจากนี้สาขา
วิชานี้ยังเป็นสาขาวิชาที่มีค่าใช้จ่าย และการลงทุนที่ไม่สูงมากนัก เอกชนมีความสามารถที่
จะรับภาระได้ เพราะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องหาเงินทุนมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน
เองเกือบทั้งสิ้น รัฐบาลไม่ได้ให้ความสนับสนุนในด้านเงินทุนเลย

3. อัตราส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา ต่อจำนวนผู้สมัครสอบเข้า
ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีอัตราส่วนสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่
เกี่ยวข้องกับสุขภาพ รองลงมาคือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและกลุ่มสาขาวิชา
วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มสาขาวิชาเหล่านี้กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด
แรงงาน ผู้จบการศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาเหล่านี้มักจะมั่งคั่งและได้ผลตอบแทนในอัตราที่
ค่อนข้างสูง แม้ว่าผู้เรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษาสูงก็ตาม แต่เขาก็พร้อมจะจ่าย
ค่าใช้จ่าย เนื่องจากมองเห็นผลประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต

4. จำนวนร้อยละนักศึกษาเข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำหรับกลุ่มสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนมากกว่า 4 ปีการศึกษา มีจำนวนร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ส่วนกลุ่มสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอนน้อยกว่า 4 ปีการศึกษา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ ก็มีจำนวนร้อยละนักศึกษาเข้าสูงมาก ซึ่งผลปรากฏใกล้เคียงกับการประมาณค่าแนวโน้มจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนระดับปริญญาตรี ใน 15 ปีข้างหน้า จะมีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รองลงมาคือ กลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ แพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เนื่องจากว่า ประเทศไทยกำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งจะมีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม และการก่อสร้างเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดความขาดแคลนกำลังคนทางด้านวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรุนแรง ในปัจจุบันจึงมีการตื่นตัวในการผลิตกำลังคนในสาขานี้เป็นอย่างมาก ผู้เรียนก็เล็งเห็นความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ ทำให้ความต้องการเข้าศึกษาในสาขานี้เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2530: 86) ที่มุ่งพัฒนากำลังคนระดับสูงในสาขาที่ขาดแคลนและตลาดมีความต้องการ ส่วนกลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิจิตรศิลป์ ซึ่งจะมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ สูงเป็นอันดับ 2 เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนกลุ่มสาขานี้ในสาขาที่น่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ และนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ เช่น สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ การตกแต่งภายใน เป็นต้น กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ สูงเป็นอันดับ 3 เนื่องจากจำนวนผู้ต้องการเข้าศึกษาต่อในสาขานี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะเป็นสาขาวิชาที่จบแล้วมีงานทำทันที ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสาขานี้ มักจะมีโรงพยาบาลในเครือรองรับกำลังคนที่จบมา และความต้องการกำลังคนเหล่านี้ยังมีอยู่อีกมาก นอกจากนี้แล้ว สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะเปิดสาขาวิชาแพทยศาสตร์ขึ้นอีก ย่อมจะทำให้จำนวนผู้ต้องการเข้าศึกษามีมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นสาขาที่ตลาดแรงงานยังต้องการอยู่ มีรายได้สูง และเป็นที่ยอมรับของประชาชน แต่ก็คงจะมีข้อจำกัดในเรื่องฐานะของผู้เรียน เพราะสาขานี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก โดยเฉพาะ

4 ปีหลัง ซึ่งเป็นภาคปฏิบัติประมาณว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายถึงปีละ 1 ล้านบาทต่อคน

จากการประมาณค่าแนวโน้มจำนวนนักศึกษา ที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนระดับปริญญาตรีใน 15 ปีข้างหน้า พบว่ามีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีสถานที่ตั้งในต่างจังหวัดลดลงในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และ เทววิทยา คิดเป็นร้อยละ 18.33 แต่ยังมีแนวโน้มว่าลดลงไม่มากนัก อาจเนื่องมาจาก สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดเปิดสอนกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ฯ ในสาขาวิชาที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานแล้ว และเป็นสาขาวิชาเก่า ๆ ไม่ได้ปรับปรุงให้เข้ากับความต้องการในปัจจุบัน เช่น เปิดสอนในสาขาวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น น่าจะปรับปรุงให้ทันสมัยและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ภาษาอังกฤษธุรกิจ ประวัติศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว ภาษาไทยที่เน้นธุรกิจการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ซึ่งมีสถานที่ตั้งในต่างจังหวัด มีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาค่อนข้างคงที่และลดลงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.70 อาจเนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดเปิดสอนสาขาวิชานี้เพียง 1 แห่ง และผลิตกำลังคนเพื่อไปทำงานในโรงพยาบาลของตน ความต้องการกำลังคนไปทำงานมีค่อนข้างคงที่ ทางสถาบันฯ จึงผลิตกำลังคนในจำนวนที่ค่อนข้างคงที่ เพราะถ้าจะเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้น สถาบันฯ ต้องลงทุนเพิ่มขึ้นอีกมาก ทั้งในด้านบุคลากร อุปกรณ์การศึกษา และอาคารสถานที่ อีกทั้งอาจจะทำให้ผู้จบการศึกษาไม่ได้งานทำทุกคน ซึ่งจะเกิดปัญหาต่อผู้จบการศึกษา และสถาบันฯ ต่อไปได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีจำนวนนักศึกษาที่ออกก่อนจบการศึกษา คิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เพราะสาขาวิชานี้เป็นเสมือนโรงเรียนกวดวิชาสำหรับนักศึกษา เพื่อจะไปสอบเข้าศึกษาในสถาบันอื่นหรือในสาขาวิชาที่ตนเองสนใจมากกว่า ส่วนกลุ่มสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาที่ออกก่อนจบการศึกษา คิดเป็นร้อยละต่ำที่สุดคือ กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพราะเป็นสาขาที่มีงานทำค่อนข้างแน่นอน บางแห่งอาจรับเข้าทำงานในโรงพยาบาลของตน โดยไม่ต้องไปหางานเอง อีกทั้งในการสอบเข้าศึกษามีอัตราการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้นักศึกษาออกก่อนจบการศึกษาน้อย แต่โดยภาพรวมแล้ว สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอัตราการออกก่อนจบการศึกษาของนักศึกษาไม่สูงมากนัก และมีการออกก่อนจบการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกันไปในแต่ละสถาบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ บวรศิริ และของทองอินทร์ วงศ์โสธร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522: 803-804) และอัตราการออกก่อนจบการศึกษาของนักศึกษาเป็นดัชนีสำคัญ ที่จะชี้ให้เห็นถึงสถานะทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ หากสถาบันฯ ใดมีอัตราการออกก่อนจบการศึกษาของนักศึกษามาก ก็จะมีผลกระทบต่อรายได้และการดำเนินงานของสถาบันฯ ทำให้สถาบันฯ ขาดรายได้จากนักศึกษาไป นอกจากนี้แล้วยังก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ปกครองและผู้เรียน ทำให้เสียค่าใช้จ่ายไปโดยไม่ได้รับผลที่คุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ รักษามาตย์ (2523: ง-จ)

สำหรับปริญญาโทนั้น จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใน 15 ปีข้างหน้า จะเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละสูงสุดในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาคือกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ฯ โดยที่ผู้เข้าศึกษาในระดับนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มิงานทำแล้ว มาศึกษาต่อนอกเวลางานหรือภาคค่ำ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการทำงานหรือมาเรียนตามความต้องการของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ แม้ว่าค่าเล่าเรียนในระดับนี้จะสูงก็ตาม แต่ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะมีความสามารถหรือมีรายได้พอที่จะจ่ายได้

6. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในบริเวณกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาทั้งหมด และอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ

ต่อนักศึกษาทั้งหมด ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด (1: 20 และ 1: 10) เนื่องจากเกณฑ์อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาทั้งหมดก่อนปีการศึกษา 2529 กำหนดไว้ 1: 30 สถาบันฯ ในปริมณฑลกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ เปิดดำเนินงานมานาน ปฏิบัติตามเกณฑ์เดิม และในสถานที่มึ้นักศึกษามาก ทำให้สถาบันไม่สามารถปรับปรุงอัตราส่วนดังกล่าวได้มากนัก ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาทั้งหมด และอัตราส่วนอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาทั้งหมด เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด แต่การมีอัตราส่วนดังกล่าวไม่ได้เป็นเครื่องชี้วัดว่า การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในแต่ละแห่งมีประสิทธิภาพมากนักอย่างไร การที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่ มีอัตราส่วนดังกล่าวเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อาจเนื่องมาจากการศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อยไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปริมณฑลกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ มีอัตราส่วนดังกล่าวต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่การจัดการเรียนการสอนก็เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นมา เป็นตัวชี้ถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ เพราะจากการศึกษาของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (2529) พบว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาเป็นอย่างดี ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น ยังมีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประมาณ 1: 26 ส่วนของประเทศไทยอยู่ในอัตราส่วนประมาณ 1: 30 ซึ่งนับได้ว่าใกล้เคียงกัน แต่ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวนี้ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหลาย เพราะหากจัดหาอาจารย์ให้มีอัตราส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ ก็จะทำให้ค่าใช้จ่ายในค่านี้นสูงขึ้น และอาจกระทบต่อสถานะทางการเงินของสถาบันฯ ได้ และนอกจากนี้ค่านิยมที่ว่า การเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีศักดิ์ศรี และมีความมั่นคงมากกว่าเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหาอาจารย์ประจำได้ยาก สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงต้องมีผลตอบแทนสูง และมีความยืดหยุ่นพอสมควร เพื่อเป็นการดึงดูดผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นอาจารย์ประจำของสถาบันฯ มากขึ้น เพราะในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาระบบปิดนั้น การพบปะพูดคุยระหว่างอาจารย์และ

นักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมาก จะทำให้พัฒนาการและการเรียนของนักศึกษาเป็นไปด้วยดี ปัจจุบันนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหลาย ต่างก็ได้พยายามที่จะพัฒนาคณาจารย์ประจำ เน้นวุฒิโดยการบรรจุอาจารย์ในระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของอาจารย์ประจำ สร้างความมั่นคงในอาชีพหรืออาจสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ประจำโดยให้ทุนไปร่วมงานสัมมนา อบรมประชุมวิชาการ หรือศึกษาต่อทั้งภายในและต่างประเทศ ในด้านอาจารย์พิเศษนั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในปริมณฑลกรุงเทพฯ ไม่มีใครมีปัญหามากนัก เพราะเชิญอาจารย์พิเศษได้ง่ายเนื่องจากมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมาก มีผู้ทรงคุณวุฒิมาก การเดินทางสะดวก ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดที่ไม่มีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะประสบปัญหาในการเชิญอาจารย์พิเศษเป็นอย่างมาก สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่งลงทุนจ้างอาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิจากกรุงเทพฯ ซึ่งต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาก เมื่อไปแล้วก็ต้องสอนให้คุ้มค่าทั้งวันเสาร์ อาทิตย์ ติดต่อกันหลายชั่วโมง หรือสอนเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งการเร่งรัดสอนเช่นนี้อาจทำให้ขาดประสิทธิภาพไปบ้าง

7. อัตราส่วนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าต่ออาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิสองปริญญาตรี โดยเฉพาะของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีอัตราส่วนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย (1:1) ในกลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ แพทยศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาอื่นนอกจากนี้มีอัตราส่วนฯ เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ การที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอัตราส่วนฯ ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ ในกลุ่มสาขาวิชาประยุกต์และวิศวกรรมศาสตร์ อาจเนื่องจากสาขาวิชานี้เป็นสาขาวิชาทางศิลปะ ผู้ที่จะมีคุณวุฒิทางด้านนี้สูงกว่าปริญญาตรีมีน้อยต้องเป็นบุคคลที่มีพรสวรรค์เฉพาะตัวและบุคลากรที่มีคุณวุฒิทางด้านนี้สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ ซึ่งอาจให้ผลตอบแทนทั้งในรูปรายได้ และความพอใจมากกว่าการเข้ามาอยู่ในวงการศึกษ การที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอัตราส่วนฯ ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ ในกลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ อาจเนื่องจากว่าผู้ที่มีคุณวุฒิสองปริญญาตรีในสาขาวิชานี้สามารถก้าวหน้าในทางด้านอื่นได้ดีกว่าการเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่น เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อัยการ ผู้พิพากษา เป็นต้น จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจให้ผู้มี

คุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชานี้เข้าไปอยู่ในวงการต่าง ๆ ดังกล่าวมากกว่าที่จะเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอัตราส่วนฯ ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ ในกลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์ อาจเนื่องจากว่า สาขาวิชาเหล่านี้ขาดแคลนกำลังคนในระดับสูง แม้แต่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเองก็ยังคงประสบปัญหานี้เช่นกัน เพราะภาคธุรกิจเอกชนได้ทุ่มเทในทุกด้าน เพื่อดึงกำลังคนระดับสูงเหล่านี้ไปเข้าสู่ธุรกิจของตน แต่กระนั้นก็ตามกำลังคนที่มีอยู่ก็ยังไม่เป็นที่เพียงพอ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนยังมีความต้องการกำลังคนในสาขาวิชานี้อีกมาก แต่หากจะพิจารณาให้ถี่ถ้วน คุณวุฒิของอาจารย์ก็มีไม่จะเป็นดัชนีชี้ถึงคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง ยังมีดัชนีอื่นอีกหลายประการ เช่น ความสามารถในการสอน การถ่ายทอดความรู้ ความรับผิดชอบต่องาน คุณธรรม และศักยภาพในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อุทุมพร ทองอุไทย (2523:1-2) ด้วย นอกจากนี้แล้วอาจารย์พิเศษก็เป็นจุดเน้นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา โดยที่สถาบันฯ เหล่านี้จะเชิญอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณวุฒิสูง มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ไปเป็นอาจารย์พิเศษในจำนวนที่ค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นการเพิ่มความแข็งแกร่งทางวิชาการ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีจำนวนอุปกรณ์การศึกษาประเภทต่าง ๆ ไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งในต่างจังหวัดมีจำนวนอุปกรณ์การศึกษาประเภทต่าง ๆ น้อยกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งในปริมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปริมณฑลกรุงเทพฯ จึงไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์การศึกษาในจำนวนมากเท่า เพียงแต่จัดหาให้พอเพียงกับการเรียนการสอนในแต่ละครั้งก็พอ เนื่องจากอุปกรณ์การศึกษาเป็นการลงทุนที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก หากจัดหาอุปกรณ์การศึกษาไว้มากเกินไปเกินความจำเป็น ก็จะเป็นการลงทุนที่สูงเกินไป โดยไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้พอกับความต้องการใช้และนำหลักการบริหารเข้ามาจัดการใช้อุปกรณ์การศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่ อีกทั้งอุปกรณ์การศึกษาบางประเภท ได้แก่ Microcomputer อุปกรณ์ทาง

การพยาบาล อุปกรณ์ทางวิศวกรรม อุปกรณ์ทางการแพทย์ เป็นอุปกรณ์ที่มีราคาสูง และ
 ล้าสมัยเร็ว ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะจัดหาอุปกรณ์
 เหล่านี้ไว้เป็นจำนวนมาก เพราะถ้าอุปกรณ์เหล่านี้ล้าสมัย สถาบันฯ ก็ต้องจัดหาใหม่เพื่อให้
 เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน และที่สำคัญอีกกรณีหนึ่งคือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่
 จัดตั้งขึ้นใหม่ ต้องจัดหาอุปกรณ์การศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้ครบตามกฎระเบียบของทบวง
 มหาวิทยาลัย ทั้ง ๆ ที่อุปกรณ์บางอย่างนั้น ยังไม่คงใช้ในปัจจุบัน อาจจะใช้เมื่อนักศึกษา
 เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 4 คือ อีก 2-3 ปีข้างหน้า ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้นแล้วอุปกรณ์เหล่านี้อาจจะ
 ล้าสมัยแล้วก็ได้ การลงทุนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะนี้ จึงก่อให้เกิดความสูญ
 เปล่าหรือได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า ดังนั้นหากทบวงมหาวิทยาลัยจะพิจารณาให้ความผ่อนผัน
 แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยสามารถเลื่อนระยะเวลาการจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้
 พร้อมก่อนจะให้ประกอบการเรียนการสอนในเวลาที่ไม่นานนักก็จะเป็นการดี นอกจากนี้แล้ว
 สถาบันฯ บางแห่งก็มีเงินทุนไม่พอที่จะจัดหาอุปกรณ์การศึกษาได้สมบูรณ์ หากสถาบันฯ
 สามารถชักชวนให้ธุรกิจเอกชนต่าง ๆ สนับสนุนในด้านงบประมาณและอุปกรณ์การศึกษา
 โดยเขาได้รับผลตอบแทนด้วย เช่น ผลิตกำลังคนในสาขาวิชาที่เขาต้องการ ค้นคว้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะใช้ในธุรกิจ เป็นต้น ก็จะเป็นผลดีต่อทั้งสถาบันฯ และธุรกิจเอกชนต่าง ๆ
 ด้วย

9. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ของสถาบันเท่ากับหรือสูงกว่า
 เกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย (อยู่ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) มี
 เพียง 3 แห่งเท่านั้นที่มีขนาดพื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์ฯ ซึ่งทั้ง 3 แห่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 ในปริมณฑลกรุงเทพฯ ที่ทำการสอนในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ แต่ในความเป็นจริงแล้ว
 ควรจะพิจารณารวมถึงโรงพยาบาลของสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการ
 เรียนการสอนด้วย เพราะสถาบันฯ ที่ทำการสอนสาขาพยาบาล จำเป็นต้องมีแหล่งฝึกปฏิบัติ
 ซึ่งก็คือโรงพยาบาลนั่นเอง และการเรียนการสอนส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นการเรียนการสอน
 ในห้องปฏิบัติจริง ๆ

10. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย (อยู่ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) ในห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ส่วนห้องประเภทอื่น ๆ มีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ในความเป็นจริงแล้วก็ไม่ได้หมายความว่าสถาบันที่มีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน ต่ำกว่าเกณฑ์ จะจัดการเรียนการสอนอย่างไม่มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปริมณฑลกรุงเทพฯ ที่เปิดดำเนินการมานานมีนักศึกษาจำนวนมาก มีความมั่นคงและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ยังอาจมีขนาดพื้นที่ห้องต่อผู้ใช้ 1 คน ต่ำกว่าเกณฑ์ ได้ หากทางสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการวางแผนการใช้ห้องอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าพิจารณาว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมเพียงไร

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีอัตราร้อยละการใช้ห้องประเภทต่าง ๆ ตามจำนวนห้อง ตามจำนวนเวลา และตามจำนวนความจุของห้อง เท่ากับหรือต่ำกว่าเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม (80%) ยกเว้น ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องประชุม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีอัตราร้อยละการใช้ห้องตามจำนวนเวลาสูงกว่าเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีการใช้ห้องค่อนข้างเต็มที่ โอกาสที่จะเพิ่มการใช้ห้องเป็นไปได้น้อย หากสถาบันฯ จะรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นอีกก็จำเป็นจะต้องมีห้องประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา แต่ในสภาพปัจจุบัน สถาบันฯ ก็ยังอาจเพิ่มการใช้ห้องได้อีกในกรณีห้องนั้นยังใช้ไม่ถึง 100% แม้จะทำให้ขาดความยืดหยุ่นหรือไม่มีเวลาในการทำความสะอาด บำรุงรักษา ซ่อมแซมไปบ้างก็ตาม

11. ในการจัดการศึกษาทุกสาขาวิชา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีค่าใช้จ่ายรวมต่ำกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อันอาจเนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเปิดดำเนินการมานาน มีอาคารสิ่งก่อสร้างซึ่งมูลค่าสูงอยู่มากมายทำให้ค่าใช้จ่ายรวมสูงไปด้วย และต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องเงินเดือน ค่าจ้างของอาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายหลักเป็นจำนวนมาก แม้ว่าบางสาขาวิชา เช่น แพทยศาสตร์ บุคลากรไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะสอนเท่านั้น แต่มีการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการในโรงพยาบาลด้วย แต่เมื่อคิดค่าใช้จ่าย

ด้านเงินเดือนก็นำมาคิดเป็นเงินเดือนอาจารย์ทั้งหมด และบางครั้งก็มีการใช้ประโยชน์จาก
 ทรัพยากรเหล่านี้ไม่เต็มที่ แม้จะมีบุคลากรมากเกินความจำเป็นก็ไม่สามารถที่จะลดจำนวน
 ลงไปได้ อันเนื่องมาจากกฎระเบียบของหน่วยงานรัฐบาล ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 มีการใช้ประโยชน์จากกำลังคนที่มีอยู่เพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มที่
 รวมทั้งการบริหารงานด้านต่าง ๆ ก็เป็นไปอย่างรัดกุม ไม่หละหลวมเหมือนสถาบันอุดม
 ศึกษาของรัฐ เช่น ในเรื่องวัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการ
 ศึกษาของนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสูงกว่านักศึกษาในสถาบันอุดม
 ศึกษาของรัฐ ซึ่งไม่ค่อยจะยุติธรรมนัก ในเมื่อผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถสร้าง
 ผลตอบแทนให้กับตนเองได้ค่อนข้างดีกว่าผู้จบการศึกษาในระดับต่ำกว่า และผู้จบการศึกษา
 ระดับอุดมศึกษา ทั้งในภาครัฐและเอกชนต่างก็มีโอกาสในสังคมเท่าเทียมกัน แต่นักศึกษา
 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องมีการค่าใช้จ่ายที่สูงกว่านักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของ
 รัฐ ทั้งนี้เนื่องจากมีรัฐให้เงินสนับสนุนอยู่ ดังนั้นรัฐจึงควรที่จะผลกระทบเหล่านี้ไปให้แก่ผู้
 เรียนเอง โดยให้มีการขึ้นค่าธรรมเนียมได้ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และรัฐควรจะนำเงิน
 ส่วนนี้ไปให้การสนับสนุนแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบ้าง เพราะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็น
 หน่วยงานที่เข้ามาแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากรัฐ

12. สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการมานานกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่จะมีสถานะ
 ทางการเงินที่น่าพอใจและมั่นคง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการมาน้อยกว่า 10 ปี
 ส่วนใหญ่จะมีสถานะทางการเงินที่ยังอยู่ในภาวะรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ทั้งนี้เนื่องจากว่า
 ในการเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในระยะแรก ๆ สถาบันฯ จำเป็นต้องมีการ
 ลงทุนสูงในด้านอาคารสถานที่ ที่ดินและอุปกรณ์การศึกษา นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการ
 ดำเนินการอื่น ๆ อีกมาก แต่เมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งสถาบันอุดมศึกษาก็จะมีฐานะ
 ทางการเงินดีขึ้น หากมีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถานะ
 ภาพวิทยาลัยเอกชน ปีการศึกษา 2531-2519 (ม.ป.ป. : 49)

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน กำลังคน และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียน สถาบัน และประเทศชาติอย่างเต็มที่

2. จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีการะการแข่งชันค่อนข้างสูง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและสอดคล้องกับความต้องการ เช่น การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ หรือ เปิดสอนในสาขาวิชาที่มีผู้ต้องการเรียนมาก เป็นต้น เพื่อเป็นการลดภาวะการแข่งชันกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ลง

3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และประสบการณ์ เข้ามาทำงานกับสถาบันฯ เป็นระยะเวลาาน โดยการสร้างความมั่นคงให้กับอาจารย์ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ ฯลฯ คล้ายคลึงกับหน่วยงานของรัฐ

4. จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอุปกรณการศึกษาจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต้องการเงินทุนจำนวนมาก ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรพยายามขอความร่วมมือจากภาคเอกชนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนด้านงบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยที่เขาจะได้รับผลตอบแทนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของเขาด้วย เช่น กำลังคนในสาขาวิชาที่เขาต้องการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ได้จากการค้นคว้ามาใช้ประกอบการเรียนการสอน เป็นต้น

5. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรมีการร่วมมือและแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนด้วยกันให้มากขึ้น เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการจัดการศึกษาได้แก่ การขอใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ร่วมกัน การขอความร่วมมือในเรื่องแหล่งฝึกปฏิบัติงาน การขอความร่วมมือในด้านอาจารย์ ฯลฯ เป็นต้น

6. จากผลการวิจัย พบว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันฯ ในต่างจังหวัดประสบปัญหาขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษา

เอกชน ควรจัดหาอาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ ความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดี มาช่วยสอน เพิ่มขึ้นอันจะเป็นการเสริมความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการแก่นักศึกษา และเป็นการทำให้สถาบันฯ มีชื่อเสียงดี มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะเป็นแนวทางสร้างความนิยมให้เกิดกับประชาชนโดยทั่วไปด้วย เช่น อาจมีการทำสัญญาให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ไปเป็นอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นระยะเวลา 1 ปีหรือมากกว่า โดยที่อาจารย์ไม่เสียประโยชน์และสิทธิทางราชการ

7. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 18 - 22 ปีเท่านั้น แต่ควรจัดการศึกษาให้กว้างขวางขึ้นโดยมุ่งเน้นผู้เรียนกลุ่มอื่นด้วย เช่น จัดการอบรมทางวิชาการแก่นักธุรกิจในท้องถิ่น จัดอบรมภาษาต่างประเทศแก่ผู้สนใจ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันฯ ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับกันโดยทั่วไป อีกทั้งอาจเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับสถาบันด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับทบวงมหาวิทยาลัย

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรให้ความสนับสนุนแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มากขึ้น เพราะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามาช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยอาจให้ความสนับสนุนในด้านงบประมาณอุดหนุนการดำเนินงาน ด้านความช่วยเหลือระหว่างสถาบันของรัฐและเอกชนทั้งเรื่องอุปกรณ์การศึกษา อาคารสถานที่ และบุคลากรให้มากยิ่งขึ้นและดำเนินการได้สะดวกกว่าปัจจุบัน

2. หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรให้ความส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการอำนวยความสะดวกให้กับสถาบันฯ เช่น การขอความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในด้านบุคลากร อุปกรณ์การศึกษา อาคารสถานที่ และเงินทุน นอกจากนี้แล้วควรมีการเพิ่มบุคลากรของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าวให้มีจำนวนมากขึ้น พอเพียงที่จะดำเนินการประสานงานดังกล่าวให้ได้ผลดี

3. จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหลายแห่งไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยในเรื่องต่าง ๆ ได้ ดังนั้นทบวงมหาวิทยาลัยควร

ทบทวนเกณฑ์มาตรฐานในด้านต่าง ๆ และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยทั่วไป

4. ทบวงมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากขึ้น โดยเฉพาะสถาบันฯ ที่เพิ่งเปิดดำเนินการ และประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น จำนวนนักศึกษาน้อย ขาดบุคลากร การดำเนินการขาดทุน ฯลฯ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องทันเวลา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเจาะลึกในศักยภาพและการขยายตัวในแต่ละด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. ควรศึกษาศักยภาพและการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่ง
3. ควรศึกษาศักยภาพและการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพและการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย